

اداره مرکزی :

آنقره ، استانبول جاده سنده آنقره
معارف امینلکی یا سنده کی داتره

استانبول بروسی :

استانبولده ، آنقره جاده سنده ۸۷ نومروده
داتره مخصوصه

حیات

میان راه ما میان ... دیار دها هر چه حیات قاتلم ...
- نجه -

نومری هر روزه ۱۵ فروردین

سنه لکی پوسته ایله ۷،۵ لیرا .
(اجنبی مملکتلر ایچین ۷،۵ دولار)

اونه و اعلان ایشلری ایچین استانبول بروسی
مراجعت ایدیلیر .

یازی ایشلرنک مرجعی آنقره مرکزیدر .

صافی : ۷۳

آنقره ، ۱۹ نیسان ، ۱۹۲۸

۳ نجی جلد

مصاحبه

دیل قونفره سی ؟

ومفید نتیجه لرده چیقامازمی ؟ ایشته ، صراحتله
جواب ویریللمسی لازم بر طاقم سؤاللر ! ..

بنم قناعتمه کوره بزده بر « دیل قونفره سی »
طوپلامق شویله دورسون ، درت بش کیشیلک
بر « دیل هیئت » یا بمق بیله امکالنسزدر . چونکه ،
بویله بر هیئت اعضاسنک ابتدا « لسانیات »
علمنه ، ثانیاً تورک فیلولوژیسنه تماماً اوروپائی
- یعنی « اصولی » - بر صورتده واقف اولمهلری
شرطدر . تصادفاً له کچن بش اون کتابدن ایدینلمش
درمه چاتمه ، اصولسز ، انسجامسز معلوماتله بویله ایشلره
قائیشمق ، معناسز و نتیجه سز اولور . مملکتمزده
یوقاریکی اوصاف و شرائطی تمامیله حائز بش کیشی
بولامایز . قارئلرمزدن بعضیلری بلکه پک
مشکل پسند داوراندیغمزده ، دیل انجمننه اعضا
اعضا اولاجق آداملرک مثلاً « اوروپانک متوسط
درجه ده طالمری » مرتبه سنده بولونمهنی ایسته .
دیکمزه حکم ایده جکاردر . آچیقجه سویله ییم که
طوتدیغم مقیاس ، اعظمی نسبتده متواضعانه در : اوروپا
دارالفنونلرنده لسانیات اوقویان جدی ، چالیشقان ،
قابلیتلی بر طلبه نك اوج درت سمنه ظرفنده
ایدینه بیله جکی سیسته ماتیک معلوماته و اصوله مالک
انسانلر بولورسوق ، باشلانغیچ ایچون کافیدر ؛
و آنجاق بوجنس انسانلردن مرکب متجانس بر
هیئت ، مشر بر ایش باه بیلیر . حالبوکه ، بوکون ،
بوشرائطی حائز بش آدامه مالک دکلز .

بزده اوقویوب یازمه بیلن هر کس کندیسینی

لسان مسئله لرنده صلاحیتدار عدایدر . هله برازده
معلمک ومحررک ایدنلر ، یا خود لسانیاته طاند
بش اون کتاب اوقویانلر بو ایشده متخصص
کچینیرلر . بونلردن باشقا بر طاقم ذوات دها
واردر که جداً بویوک غیرت صرف ایدرک
بیللرجه چالیشمشلر ، بر جوق شیلر طوپلامشردر :
مثلاً « بدروس کرسته جیان » افندی اسمنده
چالیشقان بر آدام ، بیللرجه چالیشهرق تورکجه نك
اشته فاقی لغتی دییه فرانسزجه بر اثر چیقارمشدرکه ،
« تورکیات » مجموعه سنک ایلك جلدنده بوندن
بالخاصه بحث ایتمش و « اصولسز » مساعینک
نه قدر بویوک اولورسه اولسون افلاس ایله
نتیجه له نه جکینی ، علمک ترقیسنه اصلا یاردیم ایدم .
میه جکینی کوسترمشدم . ایکنجی بر مثال : « مصرلی
مصطفی نورالدین بک » اسمنده بر ذات بیللرجه
چالیشهرق تورکجه نك معظم بر قاموسنی باپمش ، حتی
بعض آرقادا شلرمز بو ذاتک « بویوک بر عالم » اولد .
یغندن بحث ایتمش ؛ مقاله لر یازمشلر ؛ حالبوکه
فرانسز مستشرق « ژان دونی » بو ذاتک لسانیات
اساسلرینه و قوفی اولمایان اسکی شرق اصولنده
بر اشتقاقی اولدیغنی یازیور ... اوچنجی مثال
دها : جداً اوزون مساعی محصولی اولار ق یازیلان
واخیراً ایلك جلدی انتشار ایدن بویوک بر تورک
لغتنک مقدمه سنی اوقودم ؛ بوراده تورک لهجه لری
حقنده ویریلن معلومات ، نه یازیق که ، بوندن
بر عصر اولکی معلوماتدر ؛ بر عصر دن بری
تورک فیلولوژیسنه طاند الده ایدیلن نتیجه لردن ،

مدنیت اولجوسی

اجتماعات

— ۴ —

مادی رفاه رسانطی

دکشیتر . بوندن دولای اجرتلرک ایستایستیکنی وجوده کتیرمک چوق مشکدر . بوندن باشقه اجرتلرک وسطینسه می ، اعظمینسه می ، یوقه اصغرینسه می اعتبار اولوناجقدر ؟ بوده برمشله دره اساساً اجرتلرک تعیننی ایچون هانکی مسلکک نظر دفته آلتماسی لازم کله حکمی ده کسدرلرک اقتضا ایدهر . نهایت اجرتلرک آرتماسی ویا اکیلمه سی یالکز باشنه برمعنای حائر دکدر . اکر معیشت کیت کیده دهه بهالی اولویورسه اونستده اجرتلرک آرتماسی برصلاح افاده ایدرمی ؟

دیمک که بزنی علاقه دار ایدن نقطه نظرندن اجرتلرک ایستایستیکنکی قیمتی آنجق «حوایج» فیألتری حقنده بر ایستایستیکنکی موجودیننه باغیدر . معمایه بوراده ده یکی بر مشکل قارشیننده بزنی . زیرا بو فیألتلرک ایستایستیکنی یاغی قولای دکدر ، اولانظر دفته آلتنه جق بر چوق «حوایج» مقوله سی وار . بوندن ماعدا مختلف محصولات و معمولاتک هر بر مقوله سنه عائد اولارق ، خصوصی اوصافه کوره ، طوپدن ویا پراکنده ساتیلدیفنه کوره ، موسه ، پیاسه به کوره الخ .. فیألتلرک دیکشمکده در . فرض ایدهم که بومشکلات اقتحام اولوندی ، اونلرک برینه دیکرلری پیدا اولور : مثلاً فیألتلرک عمومی ایستایستیکنی بو تون محصولات و معمولاتک فیألتلرکده کی نوجلردن بزنی خبردار ایدهر ، فقط بو ایستایستیک «معیشت بهاسی» ایستایستیکنکی عینی دکدر . فیألتلرک عمومی ایستایستیکنکی بزه وبردیکی معلومات پارانک قوه اشتراکیه سی حقنده در ؛ حیات بهالیننی ایستایستیکنی ایسه بزه بیهجک ، مسکن ، تنور ، تسخین و لباس مصرفلرینک درجه سی اوکره تیر . دیمک که بو مقوله لره ادخال ایده جکمز محصولات و معمولاتی بو بوک بر اعتنا ایله انتخاب ایله مک لازمدر . بوندن ماعدا هانکی معیشت طرزینک بهالینکی درجه سی اولچولمک ایسته نیور ؟ بوکا داژده قطعی بر فکر موجود اولالیدر . زیرا بر مملکتک مختلف طبقه لرینه و اهالینک مختلف صنفلرینه کوره معیشت طرزینک بناء علیه معیشت بهاسنک دیکشیدیکی معلومدر .

« شو مدنیت بریکنه فاقدر » حکمنی ویره ن انسانلر اکثریا شبهه کونورمن عد اولونان بر معیاره باقارلر : مادی رفاهک ترایدینه استناد ایدرلر . ثروتک آرتماسی ، استهلاکاتک چوغالماسی ، اک قالاباق اولان صنفلرک اکنجه لره اعظمی نسبتده اشتراک ایله می ، استحصالتک ترایدیله برابر انسانلرک دهه آز جهد صرف ایله ملری ، حیانتک راحت کچمه سی تأمین ایدن واسطه لرک تعمی ، منقلاتک قولایلاشماسی ، تسخین ، تنور ، سکنا و لباسه متعلق ترقیاتدن هر کون مقداری آرتقمده اولان انسانلرک استفاده ایله می ... بو تون بو نلر مدنیتک مادی صفحه سنک صلاح بولدیغنی کوسترن و اعتراضه متحمل اولمایان علامتک دکلیدر ؟ یالکز بر نقطه نظرندن ، اسکی بونانک کلبی فیلسوفلری نقطه نظرندن اعتراض ممکندر . فقط قرانه س کبی فیلسوفلر زمانمزه او قدر مبذول اولمادیغنی جهته بو جذری مخالفتی نظراعتباره آلمایورز .

اساساً ، موضوع بحث ایله دیکمز علامتک شیمی به قدر بر مملکتک عمران درجه سی «اولچمکه» تشبث ایتمش اولانلر طرفندن دائماً نظر دفته آلتمشدر . بوکا دائر مثاللر کتیرمک لزومسن اولور . فقط بزنی علاقه دار ایدن نقطه دهه ، یعنی بر معیشت سوبه سنک بوکلدیکنی ، اسکیسنه ویا دیکرینه متفوق بولدیغنی کوسترن علامتک تدقیقی نقطه سنده توقف ایده جکمز .

۱ — ثروتک آزالماسنک ویا چوغالماسنک معیشت سوبه سنک تدنی ویا ترقیسنه علامت اولدیغنی شبهه سزدر . فقط ثروتی ناصل اولچه بیلیرز ؟ نفوس باشنه اصابت ایدن ثروت مقداری ، یاهبه و وراثت طریقیله انتقال ایدن ماللرک قیمتلری اساس طوتارق ، یا خود بلا واسطه ویرکولری اساس طوتارق تقدیر ایله مک معتاددر . عینی زمانده ثروتک توزعنده کی مساواتسزاق ده نظراعتباره آلتیق ایستر . مثلاً فلان مملکتده آز ثروتی اولان بر چوق کیمسه لر یانده چوق ثروتی اولان براقلیت (مثلاً انکتره ده) مشاهده ایدیلمیر . دیکر مملکتلرده ایسه فردلر آراسنده ثروت مساواتسزلی بودرجه ده بارز دکدر .

۲ — دیکر طرفندن مختلف نوعدن اجرتلرک تدقیقی ده مادی رفاهک درجه سی حقنده بزنی تنور ایدن نقطه لردن بریدر . فقط بو تدقیقی ده کوجدر ، معضدر . زیرا اجرت مسلک کوره ، موسه کوره الخ .. دکشیتر . عینی مسلکک شعبه لرینه کوره ده

محترم مؤلفنک تماما بی خبر قالدینی صراحة کورولور . بو مثاللری داها چوقالتمق قابلدیر ؛ و بو ذواتک ، صرف کندی تبیع ذوقلرینه اتباع ایدهرک ، بیللرجه فداکارانه چالیشدقلری انکارکی قابل اولمایان بر حقیقتدر . فقط نه چاره که بو کونکی علم اصوللرینه موافق اولمایارق یاپیلان بو جنس مساعی به آوروپانک لسان عالملری و تورکیا تجیلری هیچ بر علمی قیمت ویرمیورلر ؛ و بو جنس اثرلر ، بعضاً اولدجه قیمتلی معلوماتی احتوا ایتمه لریله ، ماهیتلری اعتباریله ، بو کونک علمی احتیاجلرینی تطمیندن چوق اوزاق قالیورلر . اعترافی بزم ایچون چوق حزین اولقله برابر ، بو بر حقیقتدر ؛ اوروپالی منقلدری ، بو کبی اثرلر حقنده کی شدتلی حکملرندن دولای تخطئه ایده مه یز .

ایشته مملکت مزده لسان تدقیقاتی بو قدر ابتدائی بر حالده ایکن ، ویش کیشیک بر «دیل هیثی» یاغی بیله بو وضعیتده امکانشز بولونورکن ، برده «دیل قونفره سی» طوپلامغه قالدیشمق ، تامیله وقتسز و نتیجه سز اولور . مذاکره و مناقشه ، هر هانکی بر علم شعبه سنه منسوب وعین اصوللرله یعنی عین منطقله مجهز انسانلر آراسنده اولورسه بر نتیجه ویره بیلیر . بو متعارفه یی اصلا اونوتمایلم .

معارف وکالتی ، یارین ایچون محتاج اولدیغمز لسان متخصصلری بر آن اول یتیشدیرمک ایستورسه ، قابیلیتلی وچالیشقان بش اون کنجی شیمیدین اوروپایه کونده ره رک بو بوک لسانیات عالملری یاننده چالیشمه لرینی تأمین ایتمون ؛ و تحصیللرینی موفقیتله اکیال ایدهرک دوندکن صوکر چالیشوب بوکسه لری ایچون مساعد اولاییله جک محیطی حاضرلاسون . بو صوک شرط اوزرنده بالخاصه اصرار ایتمک ایسترم : « معنوی استحصال » ک و « علمی محصوللر » ک قیمتی اولمایان محیطلرده کنجلیکی علم بولنه سوق ایتمک ، امکانشز و بلکه ده فائده سزدر ...

کورسیلی زاده محمد فؤاد

